

LA BELUGA

Bulletin du Club Occitan de Noisy Le Grand - Marne La Vallée

Association n°W932003580 régie par la loi de 1901 - Siret n°79037061300016
30, Rue du Clos - 93 160 Noisy-Le-Grand - Tel : **06 75 80 56 17** cluboc.noisy@gmail.com
Directeur de la publication et rédaction : Patrice ROQUES
Mise en page : Evelyne Lagriffoul

Estiu de 2021

Bulletin N° 108

Editorial

Lo plafon de veire

L'editorial precedent èra un bram de victòria aprèp l'adopcion triomfala de la lei Molac, contra lo vejaire del ministre de l'Educacion Nacionala. Aqueste èra intervengut personalament a l'Assemblada Nacionala e al Senat contra la lei, de badas urosament. Mas lo President de la Republica devíá promulgar la lei dins lo delai legal de quinze jorns. O faguèt pas a temps.

Daissèt atal léser a J.M. Blanquer d'impulsar una sasina in extremis del Conselh Constitucional, depausada per sa lòctenenta Aurore Bergé, deputada de las Ivelinas. Lo còp de pè de l'ase : la venjança se manja freja...

Resumit del psicodrama parlamentari que seguiguèt : la sasina èra mai que contestabla, quatre deputats avent demandat d'èsser tirats de la lista dels signataris. Tròp tard... En mai d'aquò lo tèxt de la sasina venguèt del quite gabinet ministerial de J.M. Blanquer, al mesprètz de la separacion dels poders en democracia.

Seguida coneguda : rebutant la demanda iniciala que tractava del finançament de l'ensenhament de las lengas "regionalas", lo Conselh s'auto-sasiguèt per dos autres articles, censurats al nom de l'article 2 de la Lei Fondamentala : lo francés deu demorar la lenga unica de la Republica. Particularament se tròba amenaçada la practica escolara de l'immersion lingüistica dins l'ensenhament public, pr'aquò condicion necessària pel reviscòl de las lengas "regionalas" ara que la transmission familiara es atudada.

Vocabulari : un bram = un cri - lo vejaire = l'avis de badas = en vain - faguèt = il fit - lo léser = la possibilité (ici) - un lòctenent = un lieutenant - l'ase = l'âne venguèt = vint - lo quite = lui-même - lo mesprètz = le mépris - la seguida = la suite - rebutar = refuser se sasiguèt = se saisit - pr'aquò = cependant lo reviscòl = le renouveau - ara = maintenant atudar = éteindre - s'embroncar = se heurter escanar = étrangler - cal = il faut - convèncer = convaincre - tant mai que = d'autant plus que tant ...coma = autant ... que

Encara un còp nos embrancam al plafon de veire constitucional. Los enemics de las *Lengas de França* pòdon comptar sul Conselh Constitucional per las escanar gràcias a l'article 2. Sens modificacion d'aqueste article injustificable, la reconeissença de la diversitat lingüistica e culturala de França demorará impossibla. **Seguida p.4**

Patrici Roques (*dialècte occitan lengadocian*)

AGENDA del Club occitan

Forum de las associacions de Noisy-le-Grand

Segon la tradicion de la *Dintrade*, se farà lo **dissabte 4 de setembre** **davant l'Espaci Michel Simon** (Centre de la ciutat, avenida Aristide Briand, fàcia a l'Ostal Comun) de 10h a 18h.

Lo Club occitan çai tindrà un taulièr jos tenda, coma d'abituda : nos i poiràn rencontrar lo monde interessats per la lenga e la cultura occitanas, dins lo respècte de las mesuras sanitàrias en vigor. Los corsos de lenga e cant bi-mesadièrs se tornarán far dins la segonda quinzenada de setembre.

Vocabulari : la dintrade = la rentrée - dissabte = samedi çai = y - un taulièr = un stand - una tenda = une tente bi-mesadièr = bi-mensuel - la quinzenada = la quinzaine

Somari : p.1 : Editorial *seguida en p.4*
p.2 ; 4 ; 6 : poèmas de Gui Matieu
p.2-3 : Monica Bellegarde : *Lo cerièr*
p.4-5-6 : Joan Massip : *Las capnegras*
p.7 : Antologia permanenta : Marcela Delpastre
p.8 : Del costat de las associacions amigas
Quauques cors dins la Talvera parisenca - Bulletin d'adesion al Club Occitan - Ajudatz las librariás occitanas
p.9 : Universitat occitana de Nimes 10-13 de julhet
Universitat occitana de La Guèpia 12-19 de julhet
Estivada a Rodés del 22 al 24 de julhet
Rencontres occitanes en Provença 26 de julhet al 2 d'agost
Escòla Occitana d'Estiu de Vilanuèva d'Òlt 15-21 d'agost
p.10 : Publicitats

de **Gui Matieu :**

La cata au cementèri

Quand me veguèt venir se metèt a miaular.
Fasiá de pichòts « miau miau » tristonets,
coma per me cridar.
De qué me voliá dire ?
De qué fasiá aquí ?
Aquelei bèstias
aurián perèu sei penas ?

Vocabulari : perèu = aussi - sei = leurs

Temps passat

Ailà èra ton vilatge
peira sus peira
e amors escondudas.
Lo vent lissava sei barris,
lei dindoletas li nisavan.

escondut = caché, clandestin
lei dindoletas = les hirondelles - nisar = nicher

de **Monica Bellegarde** : Lo cerièr

Dins lo vilatge d'Erau ont passavi las vacanças quand èri una drolleta, las relacions entre vesins èran pas totjorn amistosas. Cobesiás, rancors, tot èra bon per se carpinhar e, de còps qu'i a, las inimistats passavan d'una generacion a l'autra, sens ne'n conèisser la rason. Los ostals èran pas barralhats coma ara e èra pas rar de véser sos vesins passar davant vòstra pòrta, sens dire para ni gara, per esquivar un alongui.

Se parlava d'un drèch d'usança que datava del temps que las bèstias parlavan e mèfi a qual o voldriá enebir.

Tot aquò creava de tensions talas qu'òm se podiá emponhar per una mica a mai tirar de còps de fusilh... en l'aire çaquelà !

Per Banèta, lo faure, e Valentina, la fornièra, la garrolha durava dempuèi d'annadas e agantava son maximum al mes de Junh a l'epòca de la culhida de las cerièras.

Es un vièlh cerièr que cadun reivindicava la proprietat que n'èra la causa.

Cada annada se cobrissiá de bigarrèus, còr de capon, carnuts e sucrats que, pas que los veire, te fasiá venir l'aiga a la boca.

— Es estat plantat per mon paire ! clamava Banèta.

— Es sus mon terren ! rebecava Valentina.

Lo conse del vilatge, el, disiá qu'èra pas son afar, parlava d'acòrdi entre vesins.

— Despatolhatz-vos ! anatz al cadastre !

Lo cadastre, òc ! De segur i aurián poscut anar, mas aquò èra tròp complicat : calíá anar a la vila, consultar de documents... tot un trafic !

— E puèi cossí poirián saupre, a la vila, çò qu'a fach mon paire ? trompetava Banèta.

Valentina, ela, segura de son bon drech, presentava, a qual o voliá veire, una mena de plan grafinhats a la man per sos reires.

— Tòques pas a mas cerièras o va fumar ! amenaçava, mas Banèta se'n trufava coma de l'an quaranta e tanlèu sa vesina aviá virada l'esquina, se despachava de culhir tot çò que podiá.

Mas un jorn que los vesins l'avián avisada, Valentina ven roja de la colèra.

Cal dire que Valentina èra pas femna a se daissar far. Del naut de son metre seissanta, e fòrta de sos 70 quilos, quand s'embufava, lo mond se calavan. Li calíá pas dire que son pan èra pas cuèit !

Vocabulari : un cerièr = un cerisier
una cerièra = une cerise
la cobesiá = la convoitise
barralhar = clôturer
véser = veire = voir
para ni gara = sans crier gare
un alongui = un retard, un délai
enebir = interdire
una mica = un rien (ici)

lo faure = le forgeron
la fornièra = la boulangère
una garrolha = une dispute
agantar = atteindre
un bigarrèu = un bigarreau
un capon = un chapon
carnut = charnu
rebecar = rétorquer

anar = aller
calíá = imp. de *caler* = falloir
saupre = saber = savoir
segur = assuré, sûr
volíá = imp. de *voler* = vouloir
lo reire = l'ancêtre
amenaçar = menacer
se trufar = se moquer
tanlèu = aussitôt

s'embufar = se mettre en colère
se calar = se taire

Agafa la pala que servís a enforar lo pan e, tala una terrejaira, s'encamina cap al jardin.
Nòstre faure, ocupat qu'èra d'emplenar sa banasta al pus lèu, s'avisava d'ela pas que quand l'escala, desquilhada per de tustadisses furioses, s'afondra jos el. Arrapat a una branca, finís per se daissar tombar pel sòl ont la fornièra l'espera a pè fèrm.

agafar = attraper
un terrejaira = un terrassier
s'encaminar = s'acheminer
una banasta = un panier
desquilhar = faire tomber
un tustadís = un coup

Totes los vilatgeses son acorruts per assistir a la garrolha. Aquò's es una escasença de las bèlas de se divertir ! La volon pas mancar !

— Valentina, emponha-lo, aquel cadelàs! cridan las femnas

— Te vas pas daissar estrilhar per una femna ! s'escacalassan los òmes

La batèsta es rufa. Carpans, butassadas, cridals, renècs... tot es bon per véncer l'adversari. Valentina, armada de la pala pel pan, lucha coma una furia mas Banèta, mai lèst, esquiva los tusts en se risent, çò que fa créisser la ràbia de la fornièra.

una escasença = une occasion
un cadelàs = un blanc-bec
s'escacalassar = rire aux éclats
un carpan = un coup de poing
un renèc = un juron
la ràbia = la rage

— Te vau far veire, tròç de merdós, crida Valentina enfotrassada, en se ronçant sus el de tot son pes e de tota sa furor.

Desequilibrat pel truc, Banèta trabuca e totes dos fan redòla cap aval del jardin e pof ! cabussan dins lo rèc en dejós. Silenci dins la tropelada dels vilatgeses. Tenon l'alèn. En doas braças, Banèta es tornat sus la riba e d'un uèlh truffandier, gaita son atacaïra que braceja dins lo corrent.

— Aquò li va refrescar las idèas, se pensa, en se'n tornant cap al cerièr.

enfotrassada = très en colère, enragée
se ronçar = se jeter sur
far redòla = chuter en roulant
truffandier = moqueur
bracejar = gesticuler

Mas per Valentina, la situacion se fa critica.

— Ajuda! glo! glo! Sabi pas nadar! Crida ela d'una vòtz entretalhada de gargolhs.

Sa rauba, conflada coma una bofiga, viroleja dins los remolins, sa tèsta monta davala aital un flotaire de linha, sos uèlhs son emplenats d'esglasi.

— Me damne ! aquò's es pas de comèdia ! s'escriba Banèta en se revirant. En quatre cambadas es sus la riba e passa l'aiga cap a la malurosa.

un gargolh = un gargouillement
virolejar = tourner
l'esglasi = la terreur, l'épouvante

Foguèt pas un pichòt afar per el, de sortir de l'aiga la paura femna que, la paur ajudant, arpatejava coma un diable aspersonat. Se ditz que li calguèt utilizar tota sa força... de persuasion.

Finiguèt per la tornar menar sul fèrme, ofeganta mas viventa. Rassegurats de veire que dins sos uèlhs lusissiá encara una pichòta beluga de ràbia despoderada, s'alunhèt, plan-planet, per tornar emplenar la banasta de cerièras.

aspersonat = aspergé
arpatejar coma un diable aspersonat : *litt* : se demener comme un diable
aspergé d'eau bénite
ofegar = étouffer, suffoquer
una beluga = une étincelle
despoderat = impuissant

A l'ora d'ara, Valentina auriá pas agut besonh de l'ajuda de qual que siague per sortir de l'aiga ; malurosament, dins aquel temps, dins los vilatges, las femnas aprenián pas a nadar ; lo banh aquò èra pas per elas !

Vos contarai pas qu'aquestes dos son venguts d'amics. Que non ! Mas la fornièra, conscienta de l'aver escapada bèla mercé a son vesin, parlèt pas pus de cerièr.

E, d'aquí enlà, cada annada, al mes de junh, i aguèt de cerièras còr de capon a cò de Banèta e a cò de Valentina.

vengut = devenu
a cò de = chez

(Dialècte occitan lengadocian)

Seguida de l'editorial

Nos cal encara e sempre mobilizar, las / los ciutadan.a.s d'Occitània e de pertot, per convèncer los elegits e responsables politics de tornar pausar la question constitucionala per despassar lo blocatge, tant mai que

l'opinion publica es ara favorabla al respècte de la diversitat tant culturala coma biologica.

Un plafon de veire nos entrepacha... Aquò rai : lo veire se pòt esclapar...

Patrici Roques (*dialècte occitan lengadocian*)

entrepachar = entraver - aquò rai = peu importe
esclapar = briser

de Gui Matieu :

Eiritatge immateriau

Sus lo dralhòu se'n vai lo dròlle
lei plenei pòchis de sovenirs
li son belòias
que valon d'aur.

lo dralhòu = le sentier - belòias = bijoux - l'aur = l'or

L'aujòu

Sa barba blanca
es nèu de prima
e son sorire
un adessiatz.

L'aujòu = l'aïeul - la nèu = la neige - la prima = le printemps

de Joan Massip : Las Capnegras

Aqueste tèxt a rebut lo prèmi primièr del concors literari del 31 de mai de 2021 engimbrat per l'IEO del Cantal que lo publicarà tanben sus son site.

Vocabulari :

prèmi = prix (récompense)
engimbrar = organiser

“— Siás lèsta ?” çò me jampilha lo canhon de vira.

Me voldriá morsegar la garra benlèu, aquela gossa ? Sèm seissanta fedas capblancas per còrrer la dralha e anar pàisser una èrba novelòta, saborosa e tendra qu'es pas de dire. Lo pastre mena aquel escachon de tria ! Per n'autras, es pas de besonh de belar la sal, la pèira nos espèra plan lusenta de rosada, ficada per un fèrre sul soc vièlh. De sera la jaça, nos donaràn un pauc de paumola. Ne sèm lemfras. Deman a primauba, après nos aver onchut l'orcèl, la lachieira nos passarà a la molzeira automatica. Uèi vòls una lei ? aquí n'as ! Un esmendament ? aquí n'as ! Vòls una sasina ? encara aquí n'as ! Nos carram de nos far governar aital.

lo cap = la tèsta = la tête
jampilhar = aboyer - morsegar = mordre
la garra = la jambe, le jarret
una feda = une brebis
un escachon = un petit troupeau
la dralha = la draille, le chemin
la jaça = la bergerie
la paumola = l'òrdi = l'orge
lemfre = gourmand
l'orcèl = la mamelle (de brebis)
la molzeira = la trayeuse
la sasina = la saisie

Las autras quatre cent fedas son pas tan suaudas coma n'autras ; son tròp recàpias per se daissar alisar lors capnegres. Semblan lo cabrum. Atanben demòran plan claussegudas al pargue tot lo sant clam del jorn a caumar. S'agiriá pas que sautèsson de la prada per espingar pels bartasses, e tastèsson d'autra lenga que la nòstra : la sola, l'unica. E anuèch a la fedial, per aquestas, ges de grans, pas que de granulats ; e l'erbeta del jorn serà un planponh de fenàs. Pr'aquò, coma a n'autras, a l'aubeta, la maquina lor tirarà los sucèls.

recapi = rétif - lo cabrum = les chèvres (collectif)
caumar = chômer
espingar = sauter, gambader
lo fedial = la bergerie
lo fenàs = le gros foin
lo sucèl = le téton

Jès ! èra pas qu'una cachavièlha ! La deputada Albor Pastre li aviá demanat de veire las reaccions dins los Territòris e suls Malhums Socials. Lo tren de jorn lo davalava ? lo montava ? per far cort lo tornava al país ! — Voliá prene lo de nuèch, mas la linha èra copada pr'amor d'òbras, çò disián

Jès ! = Jésus !
una cachavièlha = un cauchemar
davalara = descendre

— Lo breçadís del vagon, la lassieira après aquelas oradas a telefonar aici alai, a escriure e tornar escriure aquesta puta de sasina, que la darrièra mòlta del tèxt agradava pas jamai al conselhièr tecnic del ministre, e en fin far virar tot aquò als assistents parlamentaris en dire que : “res non i se pòt cambiar”, òrdre del pastre !? non !! del sinistre !?? non !! del ministre, macaniche ! N’aviá un brave confle.

lo breçadís = le bercement
la mòlta = la mouture (quantité)

Alara aviá landrat sus la tèla e èra tombat sul site de l’IEO cantalés. Aquels vesins auvernhas fasián una mena de concors literari e radiofonic ! Se’n creson aquels vaquièrs ! i aviá pasmens un image de feda. Es aquò : la fotò de la bèstia cunhada dins una espècia de secador plombant un camin, e la vista del paire que se sarrava, s’èran mescladas pel sieu cap.

landrar = errer, flaner
un vaquièr = un bouvier
cunhar = coïncider
un secador = un séchoir

Capnegra èra la primièira feda que cromptèt lo paire quand comencèt de fieirejar. Quantes còps aviá ausida aquela istòria “fondatritz” coma dirián a França Cultura (sens S, siuplet !). Ara a la bòria, son cabdet cromptava, vendiá cada jorn que podiá, anhèls, vacivas, gòdas, fedas ternencas o segondas, ronhas o rasas, tot çò que bèla... sens comptar los marres que, d’un truc de lor cap pus bèl qu’una bala de rugbi, te desrenan un òme. Aquel fedum escalabrava los camions, o ne sautava en escampant son migon, abans de partir per la mòrt sovent al màsel de la gara vesina. Lo temps del paire èra acabat, quand, jos la surja pegosa, peçugava lo reble de la bèstia per veire s’èra pas tròp grassa. Uèi de cromptaires e mai cromptairas — la profession veniá inclusiva — la bloda negra zimpada dusca al còl coma una sotana de curat, calçats espès, trabalhavan per elses. Lo cabdet contunhava pasmens de se lançar dins los matinets d’ivèrn e de prima que glacina sus las rotas d’aquel país tras que traversut.

fieirejar = fréquenter les foires
la bòria = la ferme
vaciu / vaciva = (ici) agneau de 2 ans
una gòda = une brebis vieille engraisée pour la boucherie
lo marre = le bélier
desrenar = briser les reins
lo migon = le crottin
lo masèl = l’abattoir - la surja = le suint
pegós = collant
lo reble = le râble
zimpar = tampada ambe la zimpeta (zimpeta = fermeture à glissière)
traversut = accidenté (terrain)

Sabiá qu’amb la femna, lo frairon aviá cercada pels enfants una escola publica qu’i ensenhèsson la lenga d’òc. De badas. Atanplan aviá mesa sa drolleta a la calandreta del canton ; e l’an que veniá, lo cachaniu i deviá anar atanben. Nòstre viatjaire se vesia pas contar als sieunes qu’èra el qu’aviá depausada la sasina al Conselh Constitucional.

de badas = en vain
lo cacha-niu = le dernier-né

Aviá costuma de s’amagar un pauc dempuèi qu’èra vengut un capolièr del partit. Ailamont, s’èra venjat d’escafar lo relais de son parlar, e deguns sabia pas qu’al país la familha maquinhonava. Aquel mestier fa rafir los pòts. Lo sieu, al pus mens lo que, tres ans a, i gasanhava la civada, li fasiá campejar lo país de bèstia en bòria, per desconflar una pança, per lenguejar un porc, o per ajudar una vaca a vedelar. Puèi trobèt amor amb Albor.

un capolièr = un dirigeant
escafar = effacer - lo relais = l’accent
rafir los pòts = froncer les lèvres
gasanhar / ganhar la civada = gagner sa vie
campejar = battre les champs
lenguejar = languoyer, bavarder

Èra vengut a Maurç veire sa vièlha tanta, e amb ela ne visitava la glèisa. La tanta, parlufièira e pas gaire beata, se congostava a donar al sieu jove nebot d’explicas en patoés sul reliquari de sant Cesari que sembla tan l’estatua de Santa Fe de Concas. Dintrada aquí amb la Mission dels Afars Culturals, la jove deputada, aluserpida e plan latinada, ausiguent aquel parladís, lor demandèt en espanhòl consi èran venguts aquí remirar aquel cap d’òbra. La tatà entendèt aqueste lengatge a mièjas, son nebotèt se sovenguèt pro de sa segonda lenga del licèu per escarraunhar una responsa. Chaporlèron aital doas minutas abans de s’avisar qu’èran totes tres franceses. La femnòta, suspresa d’aprene que de mond, sai que endarrieirats, patesejavan encara, declarèt prompte qu’o senhalariá a son amic Estève Engana qu’entre doas emissions d’istòria nòbla, se mainava d’aparar lo patrimòni nacional ; e daissèt lo sieu numero de telefonet al veterinari. Aitanlèu tornat a cò sieu, l’òme sonèt la dòmna jove. Lèu se rencontrèron per comentar ensemble d’unses poèmas dels inevitables trobadors — en òc coneissián pas res de pus fresc — sul sicut de la ponhedura de la carn. Puèi s’endevenguèron per sopar d’un torril. Aital siaguèt nommat Cargat dels Territoris al partit de La Mesurança.

parlufièr-ièra = causeur/se, bavard-e
lo nebot = le neveu
aluserpit = éveillé, dégourdi
escarraunhar = écorcher
chaporlar = bavarder
endarreirat = arriéré
Engana = tromperie
enganar = tromper, berner
la ponhedura de la carn = l’aiguillon de la chair
lo torril = la sopa de cebas servida al matinet als nòvis l’endeman de nòça
mesurança = modération

Lo tren acabava de serpatejar a la broa de la ribièira. Lo solelh trescolava doçamenet, esclaurava lo verd de las milhièiras e de las nogaredas que s'espandissian entre las vòltas ; sa lutz escandilhava suls baucses del causse que cabuçavan dins l'aiga argentada... Tot aquò èra polit que polit.

Pr'aquò, sus la plaça de la gara, deguns l'esperava pas. Lo tabataire restava dobèrt. Lai trobèt encara la Premsa del Centre del jorn e lo numerò del Rit Infernal de la setmana. Segut sus un banc, agachèt las caricaturas del setmanari que lo fasián sovent sosrire : coma la qu'un veterinari abituat a sas bèstias, i vaccina contra lo covid un òme d'esquinas, en li calinar lo ventre. Se pensèt que l'idèa d'autorizar l'injeccion a aquela profession mancava pas d'eime. Benlèu la calriá alargar a maites suènhs dins los cantons que i a pas pus ges de mètge ni mai d'infirmièira...

la broa = le bord
una milhièira = un champ de maïs
nogareda, nogairòla = plantation de noyers
un bauç = une falaise
lo tabataire = le marchand de tabac
d'esquinas = sur le dos
un rit = un canard
l'eime = le bon sens, la raison
un mètge = un médecin

La conhada lo sonèt de l'auto. Lo fraire podiá pas venir, que deviá vistarhar las fedas crompadas de matin a Saug e a Ric Estar. Ela veniá d'ausir a la radiò qu'un membre del gabinet del ministre de l'educacion aviá depausat al nom de seissanta deputats un recors contra la lei largament votada per aparar las lengas regionalas. El mudegèt. Ela lo picanhèt. Fin finala, l'òme rebequèt qu'entre los quites elegits dels Territòris n'i aviá planes que la lei novèla desagradava. Puèi la femna diguèt de sa votz fina : "Fòrt plan ! Diga-me ! Consí una cort màger compausada, de tres parts doas, de personas nascudas a Paris, que, sai que fòra festivals e vacanças, an pas jamai viscut que dins la capitala ; consí aquel mond pòdon idear las diferentas culturas de França de delai lo periferic ?". L'òme li voliá botar los titolets, mas èran ja arribats a l'ostal.

lo conhat/la conhada = lo bèl fraire / la bèla-sòrre
mudejar = rester muet
picanhar = titiller, taquiner
botar los titolets = (ici) mettre les points sur les i

Brave mond, cal pas creire tot aquò : son pas que repapiadas d'una mameta, en lengatge de pastre : d'una vièlha feda, aquí capnegra e desdentada, de mai de cinc ans. Coneissi pasmens nòstre eròi del temps que, n'autres bestial, nos medecinava ; e pòdi jogar qu'èra plan entrepensat quand li escutlèron la sopa. Una mieuna mosca, passada per la fenèstra de l'ostal, o me confirmèt apuèi.

E cric e crac,
Es acabat
Mon conte fat !

entrepensat -da = perplexe
escutlar la sopa = verser la soupe dans l'assiette
una mosca = une mouche
fat = fou, insensé

de Gui Matieu

Destin

As jamai demandat
au solèu de cremar,
as jamai demandat
que te ponhe la fred.

Siás un ase bastat
sus un marrit camin
que se vòu descargar
d'un fais de sovenirs.

Ser de mai

Sarà au mes de mai
avans solèu tremont,
aurem de sovenirs
bèus
coma de pomas d'amor.

cremar = brûler
pónher = piquer
la fred = le froid
un ase bastat = un âne bâti
marrit = mauvais
un fais = un fardeau

sarà = ce sera
solèu tremont = soleil couchant
poma d'amor = pomme d'amour = tomate

Tot en faguent miegjorn

Una pichòta sèrp dansava dins l'aiga dau barquiu
que la vesina se li mirava.
Sorisián totei dos, la sèrp e la vesina, li sorisián a-n èu.
Lo solèu dardalhava. Sorisián.
Lo barquiu cremava d'aquela lutz d'estiu.
Lo cridavan. Se revelhèt. Parpelejèt.
Podiá pas èstre la vesina que lo cridava, èra mòrta
dempuèi de temps.
Aviá dormit, lo solèu dardalhava.

far miegjorn = faire la sieste
la sèrp = le serpent - lo barquiu = le bassin
lo vesin, la vesina = le voisin, la voisine
se mirar = se mirer - dardalhar = darder
cremar = brûler - la lutz = la lumière
parpelejar = battre des paupières

ANTOLOGIA PERMANENTA

L'auratge

A plan d'asset, la tèrra.
Es plan secha, la peira. Que lo fuèc
dau solelh lai flamba plen miegjorn,
que li a buegut la mendra gota d'aiga.
Que li demòra sang ni saba.
Que li monta ni susor ni rosada.
E que la set la sarra. E que la set
la glacia. E que sap pas d'ont ven lo
vent.

L'ai be auvida, quela cridada,
quand lo ciau fend d'una esluciada,
e que l'espaci se partatja,
coma la charn jos lo coteu.
De fuèc. De fuèc, de ferre 'gusat, de
sang ! L'aiga bruslenta, lo giau - quo
es la peira de giau.
- Quo es l'auratge que passa.

E lo bruch de la terra, emb sas milas
gòrjas, que suspira, que s'estend d'aise,
que se plang de plaser, que se retòrç
de transa,
escotatz-lo dins tota fuelha, en la
peira lecada e dins chada poussiera.

Jos la plueia e lo vent quand se
banha nuda coma 'na femna dins l'amor,
escotatz-la sundir, la terra. Escotatz-
la cantar.
- L'auviretz be, quela uchada, quand
la terra s'espeta de rire coma 'na femna
en las dolors.

Vocabulari : l'asset = la set = la soif
miegjorn = midi
la saba = la sève
la rosada = la rosée
sarrar = opprimer (ici)
sap = elle/il sait

auvir = ausir = entendre
una esluciada = un éclair
'gusar = agusar = aiguïser
lo giau = le gel

emb = amb = avec
se plànger = se plaindre
lecar = lécher

sundir = geindre
luchada = le cri

Marcela Delpastre (1925 – 1998) *Lo sang de las peiras*, ed. Lo leberaubre, 1983
(*dialècte occitan – lemosin*)

Marcela Delpastre

Del costat de las associacions amigas

Quand i a pas de confinament

Cors de lenga d'òc a Vauréal :

Passarèla de las Lengas e de las Culturas

Dempuèi 2010, favoriza, dins un èime de fraternitat, la coneissença de las lengas e culturas del monde, las “regionalas” compresas.

Per l'occitan, corses e activitats culturalas cada diluns (part vacanças escolaras) de 19 h a 21 h 30.

Contacte : Joan Massip, 25 carrièra Amédée de Caix de Saint Aymour 95490 Vauréal

jeanmassip@hotmail.fr Site : <http://pdlc95.free.fr>

Maile : passerelle95@gmail.com Tel : 06 07 88 57 21

Vocabulari : l'èime = l'esprit

diluns = lundì - part = sauf

e Cors d'occitan a París – Ciutat

APER'ÒC

se debanan **cada dimars**, de 19 a 21 oras, a l'Espace Maurici Solignac, local de la Federacion Nacionala de las Amicalas Avaironesas (FNAA)

44 carrièra Gabriel Lamé 75012 París
m^o Cour Saint Emilion

Per prene contacte : www.occitanparis.com

maile : lucanni@wanadoo.fr e liliane.zand@sfr.fr

Pendent lo confinament, l'Aper'Òc contunha lo cors del dimars, a 7 oras del vèspre, en visio-conferéncia, ambe lo ligam

<https://meet.jit.si/aperoc>

Vocabulari : dimars = mardì

Un còp per trimèstre (a quicòm prèp)
recebètz per la Tela nòstre bulletin **La Beluga**.

Mercès de tot còr per vòstre interés
e vòstras remarques.

Se volètz recebre pas pus nòstre bulletin,
basta nos o dire a l'adreça cluboc.noisy@gmail.com

Vocabulari : a quicòm prèp = à peu près

la Tela = la Toile, Internet - basta = il suffit de

ADESION al Club Occitan per 2021

Lo Club occitan, coma las autras associacions, fa front dins la situacion sanitària dificila que vivèm totas e totes.

Lo podètz ajudar en mandant vòstre escotisson 2021 al clavaire. Per avançar, plan mercès !

L'escotisson es de 10€ per una persona e 15€ per un coble.

Cal mandar lo chèc al clavaire : Joan-Maria Bou

20 rue de Conflans - 94220 Charenton-le-Pont

amb

nom :

pichon nom :

adreça :

.....

adreça maile :

Ajudatz las librariás occitanas

patisson elas tanben de la Covid-19 !

A Tolosa, la librariá **Occitania**, institucion culturala istorica, prepausa sus plaça e per correspondància, un fons occitan fòrça ric.

Catalòg sus demanda :

librocc31@aol.com

Facebook :

Librairie occitane

46 carrièra del Taure / rue du

Taur 31000 Tolosa

tel 05 61 21 49 00

Per las comandas :

05 63 67 31 78

(del diluns al dissabte

10-12 / 14- 18 oras)

A Lemòtges, la **Librariá Occitana**, veirina de l'IEO (Institut d'Estudis Occitans del Lemosin) prepausa dempuèi 1984 libres, musica, DVD occitans.

Es tanben un lòc de rencontres e d'animacion.

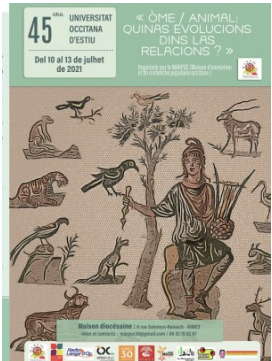
Catalòg en linha, comandas de passar sus

libraria-occitana.org - tel 05 55 32 06 44

**45ena Universitat Occitana d'Estiu
a Nîmes
del 10 al 13 de julhet**

organizada per l'IEO 30 e la MARPOC
(Maison d'animation et de recherche populaire occitane)
Tèma : "Òme/Animal, quinas evolucions dins las relacions"

Entre-senhas e inscripcion : MARPOC 4 rue Fernand Pelloutier 30900 Nîmes tel 06 32 19 92 67 marpoc30@gmail.com Site : www.ieo30.org Albergament e repaisses sus reservacion.	
--	---

Programa tematic

Dissabte 10 de julhet :

A l'entorn de l'animal domèste

Dimenge 11 de julhet : L'art e las bèstias

Diluns 12 de julhet : Lèzers, jòcs, animals

**Dimars 13 de julhet : Sauvatgina, legenda, mites,
imaginari**

Cada jorn, talhièr de lenga, conferéncias, taulas
redondas.

Seradas : a 21h a l'Ostal diocesan :

- lo 12 / 7 : *Corne d'Auròc*, Brassens cantat en
occitan (Felip Carcassès).

- lo 13 / 7 : concèrt / balèti amb lo grop *Canto Lou*.

Tarifas : Setmana (conferéncias e taulas redondas) :
15 € (adesion a la MARPOC).

Espectacles : - tarifa plena : 10 €

- tarifa estudiants / caumaires : 5 €

Filme *L'heure du loup* : 5 €

Estagi de lenga (2 h 30 x 3 jorns) : 40 €

Albergament : tel. 04 66 76 19 09

	UNIVERSITAT OCCITANA DE LA GUÉPIA del 12 al 19 de julhet (fors las paretas a partir del 10 e dusc al 20 de julhet de 2021)
---	--

Veire la Beluga N°107, p.10 - Contacts :
Lenga Viva : universitat.laguepie@gmail.com
Escambiar : contact@escambiar.com
Liens internet : Site : lengaviva.com
www.lengaviva.com facebook.com/lenga.viva.12

L'estiu occitan serà caud !

**ESTIVADA DE RODÉS 2021
del 22 al 24 de julhet**

L'Estivada se farà dins un format mendre que las
annadas precedentas, sus mai d'un lòc del Centre de la
Ciutat, e plaça Foch pels concèrts del ser.

Totes espectacles e animacions seràn gratuits.
Entre-senhas al n° : 05 65 77 88 00.

Rencontres occitans en Provença 2021

Los rencontres occitans d'estiu en Provença
se faràn **del 26 de julhet al 2 d'agost**
a Sant Pèire / Saint Pierre d'Argençon (05)

Talhièrs previstes :

lenga pel conte, lenga pel teatre, eschrich e oralitat,
cultura e civilizacion, patrimòni, cant, acordeon, dança,
toponimia, botís...
e debats, filmes, espectacles, balètis...

Per entre-senhas : pamoc13@gmail.com

04 88 19 53 96 - 06 84 73 67 65

Botís

	Del 15 al 21 d'agost a Vilanuèva d'Òlt (47) Entre-senhas : www.eoe-oc.org coe@wanadoo.fr 05 53 41 32 43
--	---

PUBLICITATS

A PARÍS

Per trobar informacions occitanas :

lo site "**Occitans a París**" :
www.occitanparis.com.

L'occitan sul net

television occitana

www.octele.com

e

1840 camin de Campanier - 30900 Nîmes

tel : 06 11 35 49 13

te.ve.oc30@gmail.com

www.teveoc.com

Revista **Cascalhs**

de l'associacion *Parlars d'aici*

97 rue du Royal 30410 Meyrannes

Informacions, jòcs e subretot poèmas
e novèlas en lenga nòstra

Abonament per una annada 15 euròs.

Contacte : cani7@orange.fr e tel 04 66 24 19 88

Site : parlars-d-aici.dreamwidth.org

e radiò : radio16 tabò per la lenga

L'Ostal del Libre d'Orlhac (Aurillac)

l'Ostal del Telh (Pôle occitan),

1 rue Jean Moulin 15000 AURILLAC

tel : 04 71 43 33 69 / 07 69 19 93 03

maile : contact@decouvertes-occitanes.fr

<http://www.decouvertes-occitanes.fr>

L'espaci occitan de Gap

21 carrièra de l'Imprimariá / rue de l'Imprimerie
05000 GAP, present dempuèi mai de vint ans a Gap,
propausa per la venda per correspondéncia un catalòg
fòrça ric de produches culturals occitans :

libres, CD, DVD, bandièras, etc...

Botiga en linha : www.espaci-occitan.com

info@espaci-occitan.com

Vocabulari : lo produch = le produit
la bandièra = le drapeau

Lo mensual provençal d'informacion bilingüe

Aquò d'Aquí

Abonament per una annada : 27 euròs

Estrangièr : 37 euròs per chèc

de mandar a Pascaline Barthélémy

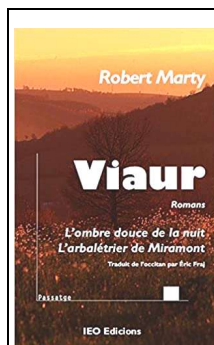
20 baloard Bonniot - 13012 Marselha

Maile : aquodaqui@laposte.net

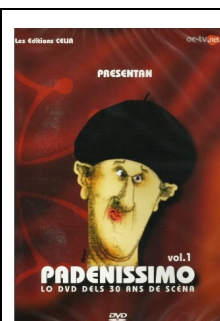
Podètz visitar lo site Internet d' Aquò d'Aquí sus :

<http://www.aquodaqui.info>

i trobatz articles de legir, entrevistas d'escotar,
films de veire, e una letra setmaniera
per multiplicar l'informacion e afortir lo debat.

*Per l'estiu,
pensatz
de crompar
de que legir,
escotar e
gaitar
en occitan*

Robert Marty
dich Padena
